

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Petra Mikeše v právní věci žalobce: **A. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o návrhu žalobce na přikázání věci vedené Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 29 A 1/2018 jinému soudu dle § 9 odst. 1 s. ř. s.,

t a k t o :

- I. Soudci specializovaných senátů úseku správního soudnictví Krajského soudu v Brně **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 29 A 1/2018.
- II. Návrh žalobce na přikázání věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 1/2018 jinému soudu **se zamítá**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce podal dne 29. 12. 2017 u Krajského soudu v Brně žalobu proti rozhodnutí žalovaného ve věci poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

[2] Dne 5. 10. 2020 podal žalobce návrh na přikázání věci Městskému soudu v Praze (delegaci nutnou) ve smyslu § 9 odst. 1 s. ř. s. (žalobce nesprávně odkázal na § 12 o. s. ř.; pozn. soudu). Tento návrh odůvodnil tím, že vedení krajského soudu má vůči žalovanému (myšleno zřejmě žalobci; pozn. soudu) nepřátelský vztah, neboť jej úmyslně křivě obvinilo, že opakovaně závažným způsobem rušil jednání soudu, čímž měl spáchat přečin pohrdání soudem podle § 336 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Za důkaz označil spis Městského soudu v Brně sp. zn. 3 T 182/2019. Dalším důvodem pro delegaci má být skutečnost, že vedení krajského soudu rozeslalo jím řízeným okresním soudům přípis, v němž nabádá k trvalému vyloučení žalobce coby zmocněnce ze všech řízení. K tomu odkázal na dopis Pavla Bachratého, pověřeného zastupováním místopředsedy krajského soudu, ze dne 5. 3. 2020, sp. zn. Spr 199/2020. Vedení krajského soudu dle žalobce též kryje nezákonné jednání soudců tohoto soudu a mají právní zájem na tom, aby se nedomohl spravedlnosti. K tomu odkázal na své stížnostní spisy vedené u krajského soudu. Důvodem pro delegaci a vyloučení soudců senátu 29 A z projednávání a rozhodování věci sp. zn. 29 A 1/2018 je podle žalobce rovněž to, že uvedený senát má právní zájem na výsledku sporu, neboť v této věci již rozhodovali jejich kolegové z Krajského soudu v Brně

ve věcech sp. zn. 30 Af 33/2018, 30 Af 54/2018 a 30 Af 55/2018 se stejnými průtahy v řízení. Senát 29 A tak má dle žalobce právní zájem jej poškodit a navíc mu dlouhodobě upírá právo na veřejné projednání jeho správních žalob. Posledním důvodem má být skutečnost, že ve věci sp. zn. 29 A 1/2018 objektivně nejedná zákonný soudce.

[3] Dne 3. 11. 2020 krajský soud předložil návrh žalobce na přikázání věci k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu, k němuž přiložil vyjádření členů senátu 29 A a výše zmiňovaný přípis sp. zn. Spr 199/2020. Členové senátu k návrhu uvedli, že se domnívají, že důvody, jež žalobce pro jejich podjatost nově uvedl, nejsou z hlediska § 8 odst. 1 s. ř. s. relevantní. K žalobci ani k předmětu řízení nemají žádný osobní poměr ani nejsou nijak zainteresováni na výsledku řízení. Osoba žalobce je jim nicméně známa, neboť rozhodovali řadu již skončených věcí žalobce. O jeho vztazích s vedením krajského soudu nic neví. Předsedkyně senátu 29 A Zuzana Bystřická ještě dodala, že o údajném trestním stíhání žalobce u Městského soudu v Brně členům tohoto senátu není nic známo. Žalovaný se k návrhu na přikázání věci nevyjádřil.

[4] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[5] Ustanovení § 8 odst. 3 věta třetí s. ř. s. stanoví, že má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

[6] Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. může účastník nebo osoba zúčastněná na řízení namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.

[7] Ustanovení § 9 odst. 1 s. ř. s. pak stanoví, že Nejvyšší správní soud přikáže věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát.

[8] Dle § 12 odst. 1 o. s. ř. nemůže-li příslušný soud o věci jednat, protože jeho soudci jsou vyloučeni (§ 14, § 15 odst. 2 a § 16a), musí být věc přikázána jinému soudu téhož stupně.

[9] Dříve než Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení návrhu žalobce na přikázání věci sp. zn. 29 A 1/2018 Městskému soudu v Praze, musel se zabývat návrhem, který žalobce učinil v podání doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 18. 11. 2020, a to v návaznosti na poučení o složení senátu Nejvyššího správního soudu, který bude ve věci rozhodovat, včetně toho, že ve lhůtě jednoho týdne může podat námitku podjatosti.

pokračování

Žalobce totiž podal návrh na přikázání věci sp. zn. Nad 170/2020 podle § 12 o. s. ř. Jako důvod uvedl, že vedení i předsedové senátů Nejvyššího správního soudu kryjí nezákonné jednání soudců nižších stupňů či svých kolegů tím, že dlouhodobě upírají žalobci ústavní právo na přístup k soudu, zákonnosti a spravedlnosti. Jako důkazy navrhl své stížnostní nebo žalobní spisy vedené u Nejvyššího správního soudu, krajského soudu v Brně a Městského soudu v Praze.

[10] Předně je třeba uvést, že žalobce nesprávně odkazuje na § 12 o. s. ř., jenž upravuje přikázání věci jinému soudu (delegaci nutnou) v civilních řízeních. I přes tuto nepřesnost je z obsahu jeho podání zřejmé, že podává návrh na delegaci nutnou ve smyslu § 9 odst. 1 s. ř. s.

[11] Z formulace § 9 odst. 1 s. ř. s., a ostatně i z žalobcova návrhu, je zřejmé, že základem pro přikázání věci je vyloučení soudců pro podjatost podle § 8 s. ř. s. (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2020, čj. Nad 8/2019-65, č. 4062/2020 Sb. NSS, např. body 49 a 50). Obsahově se vlastně jedná o kombinaci námitky podjatosti a návrhu na přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu (viz usnesení NSS ze dne 25. 11. 2020, čj. Nao161/2020-23). Žalobce tedy uvádí důvody podjatosti v podstatě všech soudců Nejvyššího správního soudu a namítá tzv. systémovou podjatost. To jasně vyplývá z toho, že žalobce nenamítá podjatost konkrétních soudců, resp. nežádá jiné složení rozhodujícího senátu v rámci Nejvyššího správního soudu, nýbrž přikázání věci soudu jinému.

[12] Jak však plyne z výše citovaných ustanovení s. ř. s., právní úprava nepočítá s přikázáním věci, jejíž rozhodnutí je ve výlučné pravomoci Nejvyššího správního soudu jako vrcholného soudního orgánu ve věcech patřících do pravomoci soudů ve správním soudnictví (čl. 91 odst. 1 ústavy a § 12 odst. 1 s. ř. s.), jinému soudu. Ustanovení § 9 odst. 1 s. ř. s. upravuje jen a pouze přikázání věci jinému než místně příslušnému krajskému soudu. Nelze tedy jinému soudu přikázat věc, o níž rozhoduje Nejvyšší správní soud.

[13] Uvedené má svojí elementární logiku, neboť jak již uvedl rozšířený senát v usnesení čj. Nad 8/2019-65 „*soudci NSS takto „systémově“ být vyloučeni nikdy nemohou (což plyne z podstaty věci, neboť NSS žádným jiným soudem být zastoupen nemůže, srov. k tomu např. rozsudek ESLP ze dne 20. 11. 2012 Harabín proti Slovensku, č. 58688/11, § 139, který se odvolává též na Bangalorské principy soudcovského chování a jejich „doktrínu nezbytnosti“*“. Proto nikdo jiný než soudci Nejvyššího správního soudu nyní projednávanou věc rozhodnout nemůže a musí tak učinit tito soudci. Pokud by totiž nemohli rozhodovat žádní soudci Nejvyššího správního soudu, došlo by ve svém důsledku k zakázanému odepření spravedlnosti (k tomu analogicky usnesení Ústavního soudu ze dne 3. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11).

[14] Již jen nad rámec výše uvedených objektivních a obecných důvodů, proč nelze věc přikázat jinému soudu, lze uvést stručně též důvody konkrétní. Žalobcova námitka podjatosti je totiž velmi obecná a – izolovaně posuzováno – neobstojí požadavku na její odůvodněnost a konkrétnost ve smyslu § 8 odst. 5 s. ř. s.

[15] Na základě výše uvedených úvah Nejvyšší správní soud návrh žalobce nepředkládal jinému orgánu k rozhodnutí, jehož ani není, a zabýval se jím sám, přičemž z předestřených důvodů (nemožnost přikázání věci náležející do rozhodovací pravomoci Nejvyššího správního soudu, resp. obecnost námitky) jej nelze pokládat za návrh na přikázání věci ve smyslu § 9 odst. 1 s. ř. s. ani za námitku podjatosti ve smyslu § 8 odst. 5 s. ř. s.

[16] Nejvyšší správní soud se tedy zabýval návrhem žalobce na přikázání věci sp. zn. 29 A 1/2018 Městskému soudu v Praze.

[17] Předně je nutno uvést, že rozhodnutí o vyloučení soudce z uvedených důvodů představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze jen výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, čj. Nao 19/2003-16).

[18] Pohledem výše uvedeného východiska pak Nejvyšší správní soud hodnotil návrh žalobce na přikázání věci, resp. tam uvedené jednotlivé důvody.

[19] Jen pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že žalobce ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 1/2018 již námitku podjatosti uplatnil s tím, že senát krajského soudu 29 A pro průtahy v řízení neskýtá záruku, že bude dodržovat Ústavu ČR a ostatní zákony. O této námitce podjatosti rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 12. 5. 2020, čj. Nao 66/2020-123 tak, že soudci Krajského soudu v Brně Zuzana Bystřická, Petr Pospíšil a Faisal Husseini nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 1/2018. Dospěl k závěru, že námitka podjatosti vznesená žalobcem vůči soudci Petru Pospíšilovi a ostatním soudcům senátu 29 A neobstojí, neboť ji žalobce vztahuje k presumovanému „postupu ... v řízení o projednáváné věci“, tj. k důvodům, jež podle výslovného znění § 8 odst. 1 věty poslední s. ř. s. důvodem pro vyloučení soudců z rozhodování jednoznačně být nemohou. Důvody, pro které žalobce podává návrh na delegaci nutnou, jsou však jiné, proto se jimi Nejvyšší správní soud zabýval.

[20] Část uváděných důvodů pro delegaci (viz bod [2] výše) má charakter námitek systémové podjatosti, neboť míří proti vedení krajského soudu, resp. jeho postupu vůči žalobci. Námitky směřované proti vedení krajského soudu jako orgánu státní správy však nemají a ani mít nemohou přímý a konkrétní vztah ke členům rozhodujícího senátu 29 A (viz např. usnesení rozšířeného senátu čj. Nad 8/2019-65). Vedení soudu totiž nevstupuje do nezávislé rozhodovací činnosti rozhodujících soudců, členů senátu. Nadto žalobce ani netvrdí, že by mezi namítaným postupem vedení soudu a členy senátu 29 A existoval jakýkoli vztah zakládající alespoň možnost podjatosti. Jinými slovy žalobce neuvádí, jak by se mohl namítaný postup vedení soudu dotýkat rozhodování věci sp. zn. 29 A 1/2018. Žalobce už vůbec netvrdí další okolnosti, které vyvolávají oprávněné (myslitelné) pochybnosti o nepodjatosti všech soudců správního soudu na základě samotné povahy

pokračování

projednávané věci či z jiných vážných důvodů (viz výše citované usnesení rozšířeného senátu, bod 54). Obecný odkaz na jeho stížnostní a soudní spisy na uvedeném nic nemění (k tomu srov. analogicky rozsudek NSS ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005-58 a na něj navazující judikaturu). Námitky žalobce směřující proti vedení krajského soudu proto nemohou ani myslitelně založit pochybnosti o podjatosti členů senátu 29 A ve smyslu § 8 s. ř. s., protože není naplněna základní podmínka pro přikázání věci podle § 9 odst. 1 s. ř. s., totiž že z důvodu vyloučení soudců nelze sestavit senát.

[21] Ke křivému obvinění žalobce z přečinu pohrdání soudem lze jen nad rámec uvedených úvah stručně uvést, že z návrhu není zcela zřejmé, zda vedení krajského soudu na žalobce podalo přímo trestní oznámení. Nicméně to není rozhodující, neboť podjatost soudce nelze podle Ústavního soudu dovodit ani z faktu, že by přímo tento soudce podal trestní oznámení na účastníka řízení, byť z pozice orgánu státní správy (viz usnesení ÚS ze dne 4. 8. 2004, sp. zn. IV. ÚS 67/04, a usnesení NSS ze dne 21. 2. 2007, čj. Nao 14/2007-26). V nyní projednávané věci žalobce uvádí, že jej ze spáchání přečinu „obvinilo“ vedení krajského soudu, tedy orgán státní správy, jenž nevstupuje do nezávislé rozhodovací činnosti nezávisle a nestranně rozhodujících soudců, jak již bylo jednou konstatováno.

[22] Zbylé dva důvody směřují na samotné členy senátu 29 A (viz bod [2] výše). Prvním z nich žalobce dovozuje podjatost uvedeného senátu ze skutečnosti, že jiné senáty správního úseku krajského soudu, tedy jiní soudci, rozhodovali o žalobách podaných jeho manželkou. Pokud pak dle § 8 odst. 1 věty poslední s. ř. s. nejsou důvodem k vyloučení soudce okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech, tím spíše takovým důvodem není skutečnost, že v jiných věcech rozhodovali jejich kolegové. Ani tato námitka proto nemůže založit pochybnosti o nepodjatosti členů senátu 29 A.

[23] Poslední důvod, že ve věci objektivně nejedná zákonný soudce, je natolik obecný a stručný, že jej nelze považovat za námitku podjatosti, jak ji vymezuje § 8 odst. 5 věta čtvrtá s. ř. s. (*Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována*), resp. důvod pro přikázání věci jinému soudu.

[24] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud neshledal podjatost žádného ze soudců specializovaných senátů úseku správního soudnictví Krajského soudu v Brně ve vztahu k věci vedené pod sp. zn. 29 A 1/2018, nemohl tuto věc přikázat Městskému soudu v Praze, jak požadoval žalobce, ani jinému krajskému soudu.

[25] S přihlédnutím ke shora uvedeným důvodům Nejvyšší správní soud rozhodl výrokem č. I. tak, že soudci specializovaných senátů úseku správního soudnictví Krajského soudu v Brně nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 29 A 1/2018. V návaznosti na to pak výrokem č. II. zamítl návrh žalobce na přikázání věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 1/2018 jinému soudu.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 2. prosince 2020

Milan Podhrázký
předseda senátu